

THE
UNIVERSITY OF
CHICAGO
LIBRARY

यम गीता

Part (III) for VII, VIII

Reader Par

(IV) Graded Notes On Nav Bharat Reader Part (II) for VIII

(V) Graded Desk Work Part I, II, III for VI, VII, VIII

(VI) Graded Dictionary for VI, VII, VIII

(VII) हिन्दी भाषा भारती कक्षा ६, ७ व ८ के लिए

(VIII) संस्कृत भाषा भारती कक्षा ६, ७ व ८ के लिए

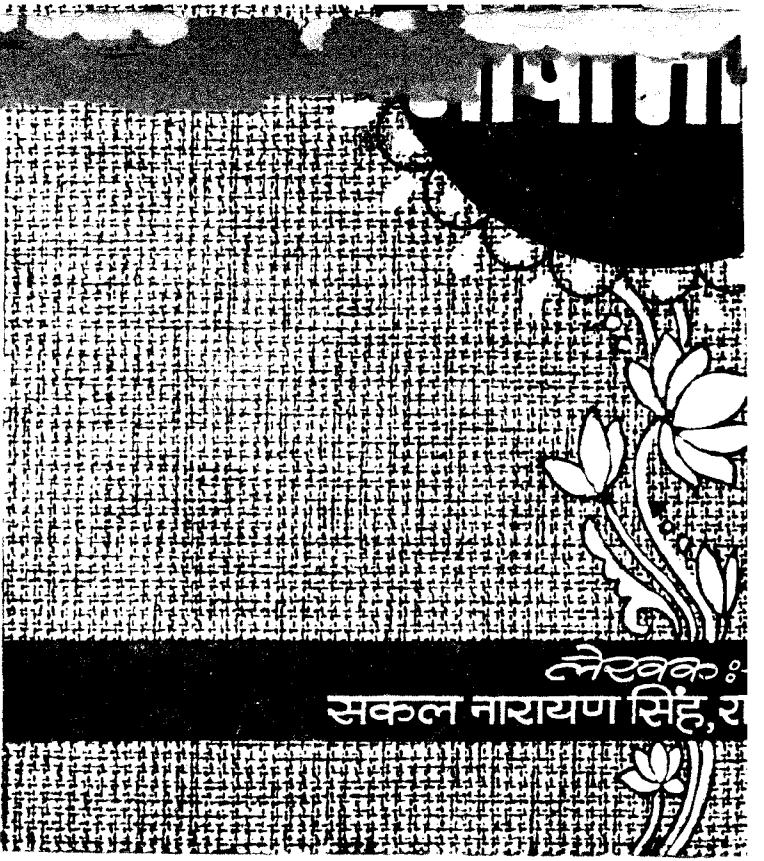
(IX) नव भारती सरल (कक्षा ८)

(X) ग्रेडेड विज्ञान कक्षा ६, ७ व ८ के लिए

(XI) ग्रेडेड इतिहास कक्षा ६, ७ व ८ के लिए

Graded Publication

Orderly Bazar, Varanasi.

" विष्णुपुराणान्तर्गत "

यमगीता

अर्थात्

यमराजदूत सम्वाद

भाषाटीका सहितः

यस्लाइ

नेपालदेशीय पुस्तकसम्पादक पण्डित हरिहरशर्मा का प्रार्थनाले नेपाल देशनिवासिरिमालोपनामक पण्डितवर रङ्गनाथ शर्मा ले प्रतिश्लोककोअर्थ सरल गोर्खालिभाषामा वर्णित गरे ।

सोइ

हांम्रा गोर्खालिभाइहरूकाउपकारार्थ

प्रथम वार

मुम्वइ

कादेवनागराक्षरमा छापियो

BENARES;
AMAR PRESS.
1889.

योग्यस्वाधिकार केवलहरिहरशर्माले।

श्रीगणेशायनमः ।

अथ यमगीता प्रारंभः ॥

मैत्रेय उवाच ।

यथावत् कथितं सर्व्वं यत् पृष्टोसि मया द्विज । श्रोतुमिच्छाम्यहं त्वेकं तद्भवान् प्रब्रवीतुमे ॥ १ ॥ सप्त द्वीपानि पाताल

श्रीगणेशायनमः ॥ पैल्हेमैत्रेय मुनि पराश रलाइकेहि भन्छन् हेब्राह्मणमुने पराशरजी मैलेजौन्जौन्बातकोतपाजिलाइ प्रश्नगरेथ्ये त्यस्त्यस् बातकोसंपूर्ण यथार्थं उत्तरबताउ नुभयो अबमकेहि एकबाततपाजि देखिसु न्नाको इच्छागर्छु त्योबात मलाइ कृपापू र्वकतपाजिबताइबक्सनुहबस् ॥ १ ॥ कौन बातभनेदेखिन् मुनिमाश्रेष्ठभयाका हेपरा शरजी जौनयोब्रह्माण्डछ तेस्ब्रह्माण्ड जग तमा ७ द्वीपरह्याकाछन् पातालछ नानातर

वीथ्यश्च सुमहामुने । सप्त लोका येन्त
रस्था ब्रह्माण्डस्यास्य सर्व्वतः ॥ २ ॥
स्थूलैः सूक्ष्मैस्तथा सूक्ष्मात् सूक्ष्मैः सू
क्ष्मतरैस्तथा । स्थूलै स्थूलतरैश्चैतत्
सर्व्वं प्राणिभिरावृतम् ॥३॥ अंकुलस्य

हकाराजमार्ग रह्याकाछन् सप्तलोकरह्याका
छन् अरुजोअन्तरलोकछन्तिपनि तेसैब्रह्मांड
मारह्याकाछन् कस्तातरह लेरह्याकाछन्कि
तेसब्रह्माण्डमाचारोतरफ वेह्रि रह्याका छन्
॥ २ ॥ फेरियोसंपूर्णब्रह्माण्डशूक्ष्मशुघापरेवा
इत्यादि सूक्ष्यभन्दा सूक्ष्ममाखा फट्याङ्ग्रा
साङ्ला इत्यादि अति सूक्ष्म उपजाउडुसज
म्मालिखाइत्यादि प्राणिलेर स्थूलमनुष्यादि
स्थूलभन्दा स्थूलगाइगोरू भैसि इत्यादि अ
तिस्थूलहातिइत्यादि प्राणिलेपनिव्याप्रभया
कोछ ॥ ३ ॥ अतएव यसजगत् ब्रह्माण्डमा
प्राकृतनीयकर्म्म रूपबन्धनलेवाधियाका अ
धिकहियाका प्राणिनभयाको खालिभागए

ष्टभागोपि न सोस्ति मुनिसत्तम। न स
न्ति प्राणिनो यत्र कर्मबन्धनिबन्धनाः
॥ ४ ॥ सर्व्वे चैते वशं यांति यमस्य भ
गवन्! किल। आयुषोन्ते ततो यान्ति
यातनास्तत् प्रचोदिताः ॥ ५ ॥ यातना

कअंगुष्टकाआठभागमा एकभाग पनिछइन
अर्थात् सकल ब्रह्माण्ड प्राणिले आच्छादित
छ ॥ ४ ॥ षडैश्वर्ययुक्त हेमुने पराशरजि सं
पूर्ण इप्राणिकलिकालमाजन्मप्राप्तभयाकाछं
जोतेसकलिकालकाप्राभावले सुकर्म इन्वाट
अवस्यहुन्याछइन दुष्टकर्मगर्नन् दुष्टकर्म
गर्याकाछदा यमराजका अधीनमा रहना
लाइयोग्यहुनन् जबमरणकन प्राप्त होलान्
त्याहाप्रांत यमलोकमागइ आफ्नो आफ्नो
कर्मानुसार लेगरि यमराजले हुकुमगर्याका
तितिअघोररौरवादि नरकमायमयातनाभोग्
गर्छन् ॥ ५ ॥ यातनाकोभोगगरिसक्या प्रांत
आफ्नै कर्मानुसारले मनुष्यादि सूकरांतयो

भ्यः परिभ्रष्टा देवाद्यास्त्वथ योनिषु । ज न्तवः परिवर्त्तन्ते शास्त्राणामेष निर्णयः ॥६॥ सोहमिच्छामि तत् श्रोतुं यमस्य वशवर्त्तिनः । न भवन्ति नरा येन तत् कर्म्म कथयामलम् ॥ ७ ॥ पराशर उ वाच । अयमेव मुने ! प्रश्नो नकुलेनम

निमाजन्मलिन्छन् फेरिकर्मगर्छन् फेरियम यातनाभोग्गर्छन् फेरि जन्मलिन्छन् एहिरि तलेचर्खाझै घुमिरहन्छन् भनिशास्त्रवयान गर्छ ॥ ६ ॥ तस अर्थ हेमुनेपराशरजितपा जिदेखित्योउपायकथासुन्नाको इच्छागर्छु कि जौनकर्मोपायले गरिमनुष्यहेरुले यमराजका वशमापनुं पर्दैन यस्तोप्रश्नमैत्रेयलेजबगर्थे थे ॥ ७ ॥ त्याहाप्रांत पराशर बोल्दछन् हे मुनेमैत्रेयजितिमिले मलाइजौनबातकोप्रश्न गरयौसोप्रश्ण उदारचित्तभयाका महाराजयु धिष्ठिरकाभाइनहकुल ले आफ्ना पितामह भीष्मलाइगर्दाभयेसुनसोहिनहकुल भिष्मको

हात्मना । पृष्टः पितामहः ह्रह भीष्मो यत् तत् शृणुष्व मे ॥ ८ ॥ भीष्म उ वाच । पुरा समागतो वत्स ! सखा का लिंगको द्विजः । स मामुवाच पृष्टो वैम या जातिस्मरो मुनिः ॥ ९ ॥ तेनाख्या तमिदंचेदम् इत्थंचैतद्भविष्यति । त

सम्बादतिमिलाइभन्दछुभनिमुनिपराशर न हकुलभीष्मकोसम्बादमैत्रेयलाइभन्छन् ॥८॥ अब भीष्मआफ्नानातिनहकुललाइभन्छन् हेबाबुनहकूलपैल्हेकोहिवखतमाकलिङ्गदेशमा पैदाभयाकाआचारलेमुनिबन्याका आफ्ना पूर्वजन्मको वृत्तान्तसबजांन्याभया का पर मसखाभयाका कोहि ब्राह्मणमेरा समीपमा आउदाभया तिब्राह्मणलाइमइले जौनजौन वातकाप्रश्नगर्थेयें सोसोप्रश्नसबैवयानगर्दा भया ॥ ९ ॥ फेरितिब्राह्मणलेमलाइ यस् यस्वखतमा यस्तोयस्तोहुनेछ भनिजोजोभ नेथ्येहेबाबुनहकुलत्योत्योसवैदुरुस्तपुग्नाकन

थाच तदभुद्वत्स यथोक्तं तेन धीमता ॥ १० ॥ स पृष्टश्च मया भूयः श्रद्दधा नवता द्विजः । यद्यदाह न तद्दृष्टं अ न्यथा हि मया क्वचित् ॥ ११ ॥ एक दा तु मया पृष्टं यदेतद्भवतोदितम् । प्राह कालिङ्गको विप्रः स्मृत्वा तस्य मुनेर्वचः ॥ १२ ॥ जातिस्मरेण कथितो

गयो तिब्राह्मणफेरि कस्ताथिया कि बडा बु द्धिमान सुशोलभयाकाधिया ॥ १० ॥ फेरिम लाइतिब्राह्मणदेखि ठुलोश्रद्धोहुनाकनगयोर तिब्राह्मणलाइफेरिमइलेकोहिबातको प्रश्नगरें ब्राह्मणलेपनिजोभनेथ्ये सोपुग्नाकनगयो फे रकत्तिपरेन ॥ ११ ॥ हेबावुनहकूलतिकालिङ्ग ब्राह्मणकाअघिभन्याकावचनसमझें विचार्प निगर्थाँइतिमिलेजो प्रश्नअहिले गर्थो तेहि प्रश्नमइलेपनि तिब्राह्मणलाइ गरयाँर ॥१२॥ जातिस्मरणभयाकामुनिकालिङ्गलेपनिमलाइ कसैलेकसैलाइनवतायाकोपरमगोप्य यस्तो

रहस्यः परमो मम । यमकिंकरयोर्योऽ
भूत् संवादस्तं ब्रवीमि ते॥ १३ ॥ का
लिंग उवाच । स्वपुरुषमभिवीक्ष्य पा
शहस्तं वदति यमः किल तस्य कर्ण
मूले । परिहर मधुसूदन प्रपन्नान् प्रभु

यमराजकोर यमराजकादूतकोसम्बादमलाइ
वयानगर्दाभये हेब्रावुनाति सुनत्यो सम्बाद
मपनितिमिलाइकहन्छु भनिभीष्मलेआफ्ना
नातिलाइभने हेमैत्रेय भनि पराशर मैत्रेय
लाइभन्छन् ॥ १३ ॥ कालिङ्गब्राह्मणलेभीष्म
लाइकस्ताहिसापलेवतायेभन्ये कालिङ्गब्राह्म
णभीष्मलाइभन्छन् हेभीष्मजी यमलोकका
अधिपतिराजायमराज कोहिएकदीनमा आ
फ्नागद्दिमावस्याकाछदा कोहिएकदूत यम
पासहातमालिइअगाडिखडाथियो तेसदूतला
इदेखितेसदूतकाकानमासाउतिगर्द्छन् हेदूत
तिलेमधुसूदन जोविष्णु तिन्का भक्तजोवै
ष्णबछन् तिन्लाइयस्मेरालोकमाल्याउन्या

रहमन्य नृणां न वैष्णवानाम् ॥ १४ ॥ अहममरगणार्च्चितेन धात्रा यम इति लोकहिताहिते नियुक्तः । हरिगुरुवशगो ऽस्मि न स्वतंत्रः प्रभवति संयमने म माषि विष्णुः ॥ १५ ॥ कटक-मुकुट-क

कामनगर्नु किनभन्लास्भने वैष्णवजोजन् छन् तिन्कोहिताहितविचारगर्नालाइ मसम र्थ छइन वैष्णवदेखि भिन्नअरूजनकोमा त्रहिताहितविचारगर्नालाइ समर्थछु ॥ १४ ॥ कीनभनिभन्लास् संपूर्णदेवताहरूले पूज्यभ याकाब्रह्माजिले मजोहुँ लोककोहिताहितवि चारगर्नानिमित्त यस् यमलोकमासृष्टिगरिप ठाइजातसअर्थ हेदूतमेरामालिकयमराजस वैभन्दाउपरछन्भनिठान्लास्मब्रह्माविष्णुम हेश्वरकावसमाछु स्वतन्त्रछइन तस्मात्विष्णु जोछन्सोमेरोदण्डगर्नालाइपनिसमर्थछन् ॥ ॥ १५ ॥ ब्रह्मादिष्णुमहेश्वरमापनि विष्णुजो छन् तिसमर्थछन् कीनभनेजस्तैपैल्हेएकसुन

र्णिकादिभेदैः कनकमेदमपीष्यते य
थैकम् । सुर-पशु-मनुजादिकल्पनाभिः
हरिरखिला-भिरुदीर्यते तथैकः ॥ १६ ॥
क्षितिजलपरमाणवो ऽनिलान्ते पुनरपि
यान्ति यथैकतां धरित्र्या । सुरपशुमनु

कोडल्लोछतेस्देखि बाला मुकुटअंगुठिहरूब
नाइतेसैसुनकाडल्लामा वालामुकुट अँगुटी
हरूभनिभन्छन् परन्तुवालामुकुटअगुँठीहरू
किचनामासुनको डल्लाकोडल्लै हुन्छ मालामु
कुटअगुँठिहरूकोर सुनकाडल्लाकोभेदछइन
तेस्तैश्रीविष्णुविषे अज्ञानहुनाले उनैएकवि
ष्णुमा देवतामनुष्यआदिकोकल्पनागरि भि
न्नव्यवहारगर्छन् वस्तुतःविचारगर्दा एकवि
ष्णुदेखिद्वितीयआर्कोपदार्थ केहिछइन ॥१६॥
हेदूत जस्तैवायुवहनेसमयमाजलदेखिजलक
णाउड्दछन्जलदेखीभिन्नदेखिन्छन् पृथिवदे
खीपृथिवरज्उड्दछपृथिवदेखीभिन्नदेखिन्छ
वायुशान्तभयापछिजलकणाजलै मामिल्छन्

जादयस्तथान्ते गुणकलुषेण सनातनेन
तेन ॥ १७ ॥ हरिममरगणार्च्चिताङ्-
घ्रि पद्मं प्रणमतियःपरमार्थतो हि मर्त्यः।
तमपगतसमस्तपापबन्धं व्रज परिहृत्य

जलएकदेखिन्छ पृथ्वीरजपृथ्वीमामिल्छ पृ
थिवएकदेखिन्छेतेस्तैदेवतापशुमनुष्यादिपनि
अज्ञानलेगरिहरिविष्णुदेखिभिन्नप्रतीतिभया
कोछदोप्रलयकालमासनातनविष्णुकासाथमि
ल्याकोछदो केवल विष्णुदेखिभिन्नरहदै न
केवल आत्मारूपएक विष्णुमात्ररहन्छन् ॥
॥ १७ ॥ हेदूतसुन् संपूर्णदेवतासमूहले चरण
कमलपूजागरियाकायस्ताहरि विष्णुलाइजो
मनुष्यनित्यएकाग्रचित्तगरिप्रणाम नमस्कार
गर्दछ त्योमनुष्य संपूर्णपापरूपी बन्धनदेखि
छुट्याकोहुन्छतेस्मनुष्यलाइदेखिजस्तैघिउहा
ल्याकाअग्निदेखिटाढै रहनूपर्छ तेस्तैतजिले
टाढैरहनुतेस् मनुष्यलाइजाहाल्याउन्याकाम
नगर्नु तेम्मनुष्य लाइछोडिअन्यत्रजान्याका

यथाग्निमाज्यसिक्तम् ॥ १८ ॥ इति यमवचनं निशम्य पाशी यमपुरुष स्त मुवाच धर्म्मराजम्। कथय मम विभो! समस्तघातुर्भावति हरेः खलु यादृशोस्य भक्तः ॥ १९ ॥ यम उवाच। न चल ति निजवर्णधर्मतो यः सममतिरात्मसु

मगर्नु ॥ १८ ॥ यस्तातरहका आफ्नामालि कयमराजकावचनसुनि पाशहातमालियाको यमपुरुषदूत आफ्नामालिक धर्मराजलाइ भन्छ हेप्रभोमालिकजौन बिष्णुभक्तवैष्णव लाइ देखिहामिलेटाढैदेखिछोडिअन्यत्रजानु पर्छ तिवैष्णवकस्ताहुन्छन्तिन्माक्याचिन्हर हन्छयोवैष्णवकोलक्षणवताइवक्सनुहवस्भ नियमदूतलेयमराजलाइ शोढ्योभयो ॥ १९ ॥ अबयमराज आफ्नादूतलोइभन्छन् हेदूत जौनमनुष्यआफ्ना वर्णआफ्नाधर्मदेखिचूत भयाकोछइन आफ्नाइष्टमित्रविषेर आफ् नाशत्रुविषे तुल्यबुद्धिगर्छ कसैकोधनादिह

हद्विपक्षपक्षे । न हरति न च हन्ति किं चिदुच्चैः सितमनसं तवैहि विष्णुभक्त म्॥२०॥ कलिकलुषमलेन यस्य नात्मा विमलमेतमलिनीकृतोऽस्तमोहे । मनसि कृतजनार्दनं मनुष्यं सततमवैहि हरेर तीव भक्तम् ॥ २१ ॥ कनकमपि रह-

रणगर्दैन प्राणिघानगर्दैन आफूनामतलाइ खिच्याकोछभनेत्यस्मनुष्यकन विष्णुभक्तवै ष्णवभनिजानेस् ॥ २० ॥ निर्मलबुद्धिभयाका हेदूतजौनमनुष्यकोमन् कलिकालजन्यपाप रूपीमललेगरिमनमैलोभयाकोछइनफेरि मी हलेरहितभयाको तेहिमनमाश्रीविष्णुजनार्द नलाइसदासर्वदाविराजमानगराइ समझन्छ भनेत्योमनुष्यलाइविष्णुको परमभक्तभनितँ जानेस् ॥ २१ ॥ हेदूतजोमनुष्यकोहिनभया काएकान्तस्थलमासुनकोइरूदेखेरपनीछीः प राइकोयोधनूछुनुछइनछुयापनि टुलोदोषछ भनि आफूनामनमाविचारगरितृणझैठान्दछ

स्येवेक्ष्य बुद्ध्या तृणमिव यः समवैति वै
परस्वम् ॥ भवति च भगवत्यनन्यचेताः
पुरुषवरं तमवैहि विष्णुभक्तम् ॥२२॥
स्फटिकगिरिशिलामलः क्व विष्णुर्मनसि
नृणां क्व च मत्सरादिदोषः । न हि तु

फेरि अन्यविषयमामन्नलाइअनन्तभगवान्
विष्णुविषेमात्रमनलगायि भजनगर्छ भनेते
स्मनुष्यलाइ सम्पूर्णमनुष्यमा श्रेष्टभयाका
विष्णुभक्तभनिजानेस् ॥ २२ ॥ हेदूत फेरिम
श्रीविष्णुकोउत्कर्षवयान गर्छुसुन् स्पटिक
कापर्वतमारह्याको पत्थरझैंजिशुद्धनिर्मल भ
याकाश्रीविष्णुकाँहाँ काहामनुष्यकोमनरूपी
अन्तस्करणमारह्याकामत्सरादि पराइवढेको
नसहनु पराइकाऐश्वर्यकोनाशभयाकोदेखि
खुसिहुनुलोभगर्नु मोहहुनु इत्यादिदोषकाँ
हाँ जस्तैमणिकांहा कांचकांहां धेरैफरक्छ
तस्मात् हेदूतजस्तैउदयभयाकाचन्द्रमाकाकि
रणसमूहछदामा अग्निजन्यताप पनिप्राणि

हिनमयूखराश्मिपुंजे भवति हुताशनदी
प्तिजःप्रतापः ॥ २३ ॥ विमलमतिविम
त्सरः प्रशांतः शुचिचरितोऽखिल सत्व
मित्रभूतः । प्रियहितवचनोऽस्तमानमा
यो वसति सदा हृदि तस्य वासुदेवः

लाइतापगर्ना लाइसमर्थहुदैन तस्तैमनुष्यहृ
रूकाचित्तरूपी पद्मासनमावस्याकाभगवान्
विष्णुकाप्रतापले तेहिचित्तमारह्याकामत्सरा
दिदोषनष्टहुन्छन् तस्मात् हेंदूतमत्सरादिदो
षनष्टहुउन् मलाइवैकुण्ठलोकमिलोम् भन्नै
मनुष्यलेहृदयरूपीआसनमा श्रीविष्णुलाइ
स्थापनगरिभजन्गरोस् ॥ २३ ॥ हेदूत जोम
नुष्यनिर्मलबुद्धिभयाकोछ आर्काकाऐश्वर्या
दिवढ्याकोदेखिवढियाठान्छ चित्तदुखाउदैन
जोमनुष्यलेसकलइन्द्रियलाइ क्रोधमोहलोभ
लाइपनिजित्याको जोमनुष्यबढियाकर्म्मग
र्छ संपूर्णप्राणिकाउपरमित्रताराख्छ सम्पूर्ण
लाइप्रियबोल्छहितगर्छ ज्ञानिछभने त्यस्म

॥ २४ ॥ वसति हृदि सनातने च त स्मिन् भवति पुमान् जगतोऽस्य सौम्य रूपः । क्षितिरसमतिरम्यमात्मनोऽन्तः कथयति चारुतयैव शालपोतः ॥२५॥ यमनियमविधूतकल्मषाणाम् अनुदिन मच्यूतसक्तमानसानाम् । अपगतमदमा

नुष्यकाहृदयकमलमा नित्यभगवान्वासुदेव विष्णुवासगर्नुहुन्छ ॥ २४ ॥ हेदूतजौनमनु ष्यकाहृदयकमलमानित्यभयाका भगवान्वि ष्णुरहन्छन्तेस्मनुष्यकोस्वरूपदेखतासबैलोक यस्काहृदयकमलमाभगवान्विराजमानरहेछ न्भनिअनुमानगर्छन् जस्तैकोहिवृक्षखुप्सप् लायाकोछ प्रसस्तफलफुललेयुक्तभयाकोछ भने तेहिवृक्षमेराजरामामलजलपुग्याकोछ भनिसबैलोकलाइसूचन्गर्छ अर्थात् खुप्स सप्लायाकोफलफूललेयुक्तभयाको वृक्षदेखि यस्वृक्षमामलजलपुग्याकोरहेछ भनिमनुष्य अनुमानगर्छन् तस्तै ॥ २५ ॥ हेदूत जौनम

नमत्सराणां व्रज भट ! दूरतरेण मान
वानाम् ॥ २६ ॥ हृदि यदि भगवानना
दिरास्ते हरिरसिशंखगदाधरोऽव्ययात्
मा । तदघमघविघातकर्त्तृभिन्नं भवति
कथं सति चान्धकारमर्के ॥ २७ ॥ हर

नुष्यहरूयमनियमगर्नालेगरिकनअज्ञानाव-
स्थामाआफुलेगर्‍याकासंपूर्णपापलाइ हटाया
काछन् फेरिदिन्दिनैअच्युत भगवानमामात्रै
सदासर्वदाआफ्नाचित्तलाइलगाउछन् अहं
कारलाइमत्सरादिदोषलाइत्यागेकाछन्तिम
नुष्यकाटाढाटाढैरहनु नजीकमा पनितजिले
जान्याकामनगर्नु ॥२६॥ हेद्रुत जस्तैसंपूर्णअं
धकारकोनाशगर्न्या श्रीसूर्यकोउदयभयाका
समयमासंपूर्णअंधकारनष्टहुनाकनजान्छ त
स्तैसंपूर्णपापकोनाशकर्त्ताअभिनाशि शंखच
क्रधारणागर्‍याकाभगवान् हरिहृदयमाउदय
भयाकायदिछन्भने त्योहृदयवान्पुरुष और
स्त्रीलेपनिगर्‍याका संपूर्णपापनष्टहुनाकनजा

ति परधनं निहन्ति जन्तून् वदति त थानृतनिष्ठुराणि यश्च । अशुभजनित दुर्मदस्य पुंसः कलुषमतेर्हृदि तस्य ना स्त्यनन्तः ॥ २८ ॥ न सहति परसम्प दं विनिन्दां कलुषमतिः कुरुते सताम साधुः ॥ न यजति न ददाति यश्च स

न्छ ॥ २७ ॥ हेदूतजोमनुष्य आर्काकोऐश्वर्य हरणगर्छ जीवघातगर्छ पराइलाइकठोरक ठोरबाणीबोल्छ अतएवपापकर्मगर्नालेमज स्तोकोहिछइनभनिअहंकारगर्ने घटियाबुद्धि भयाकोयस्तामनुष्यकाहृदयमाअनन्तभगवा न्कहिलेपनिवासगर्नुहुन्न ॥२८॥ हेदूतजोम नुष्यआर्काकोसम्पत्तिदेखि यस्कोयोसम्पत्ति बढियाकर्मलेकमायाकोहोइन केवलघटिया कर्मलेमात्रैकमायाकोहोभनि आर्काकासम्प त्तिलाइनिन्दागर्छ फेरिसज्जनकोनिन्दागर्छ सज्जनलाइसन्मानपूजागर्दैन सोपापबुद्धिभ याकोछदो सज्जनलाइदानदिदैनभने तेसम

न्तं मनसि न तस्य जनार्दनोऽधमस्य परमसुहृदि बांधवे कलत्रे सुततनयापि तृमातृभृत्यवर्गे । शठमतिरुपयाति यो ऽर्थतृष्णां तमधमचेष्टमवेहि नास्य भक्तं ॥ ३० ॥ अशुभमतिमत्प्रवृत्तिसक्तः

नुष्यकामनलेजनार्दनभगवान्कोहिवखत्मा पनिसम्झिनाकनजादैनन् ॥ २९ ॥ फेरिहेदू तजोमनुष्यमूर्खभयाकोछद्दोमोक्षरूपीधरमा जान्न्याँढोकाकाआग्लाभयाकाइष्टमित्र मा वलिससुरालिअरुआपस्तछोराछोरि वावुआ माचाकरघरखेतधनदौलथमाअति आसक्तभ याकोछ फेरिधनकस्तातरहले धनकमाउँक स्ताहिसोपलेधनपाइन्छभनि भगवान्विष्णु काचरणमालगाउनालायियोग्यभयाकोमन्ध नैमामात्रलगाउछतेस्पापिमनुष्यलाइतँ भग वान्विष्णुकोअभक्तभनिजानेस् तेस्ताव्यर्थज न्मभयाकामनुष्यलाइयस्यमलोकमालाइ मे राहुकुम्लेयथायोग्ययातनादिनेकामगरेस्॥३०॥

सततमनार्यविशालमंगमत्तः। अनुदिन कृतपापबंधयत्नः पुरुषपशुर्नहि वासुदेव भक्तः ॥ ३१ ॥ सकलमिदमहंच वासुदेवः परमपुमान् परमेश्वरः स एकः। इति

फेरिजोमनुष्यघटियाघुट्टिभयाकोछ. सदासर्वदापापिजनसितमात्रसहवासगर्छ त्योमनुष्यदिनदिनैआफुलेगख्याका पापरूपिपासलेबाधियाकोछदो अतएवमेरानगीचमाआयिमड्लेदियाकायातनाभोगगर्ना लाइमनगर्दो यस्तापुरुषलाइनरपशुभनिजान्नु त्योपुरुषकदाचित्पनिभगवान्वासुदेव विष्णुकोभक्त भनिभनिदैन ॥ ३१ ॥ हेदूनजोमनुष्यभगवान् अनन्तलाइहृदयकमलमाधारणगख्याकोछदो योमेराअगाडिमाप्रलयभयाको संपूर्णजगत् सच्चिदानन्दभगवान्विष्णुविषे अज्ञानहुनाले सत्यझैं देखिन्छ परन्तुविचारगर्दाझुठोछ के बलभगवान्मात्रैसत्यछन् सच्चिदानन्दब्रह्मभगवान्विष्णुदेखिआकोपदार्थ केहिछइनभने

मतिरचला भवत्यनंते हृदयगते व्रजता
न् विहाय दूरात् ॥ ३२ ॥ कमलनयन!
वासुदेव ! विष्णो ! धरणीधराच्युत!शंख
चक्रपाणे ! भव शरणमितीरयंति ये वै
त्यज भट दूरतरेण तानपापान् ॥३३॥
वसति मनसि यस्य सोऽव्ययात्मा पु

देखिन्छनापनि अज्ञानमूलकैहोभनिठान्दछ
फेरिअनन्तभगवान्विषे निश्चलबुद्धिगर्छभने
विष्णुभक्तभयाकात्यस्मनुष्य लाइछोडितजि
लेठाढैजान्याकामगर्नु ॥ ३२ ॥ हेदूतजौनम
नुष्यहरू हेकमलनयनहेवासुदेवहेविष्णुहेधर
णीधरअच्युतहेशङ्खचक्रपाणे हजुरअनाथका
सरणलियकृसनुहवस् भनियस्तातरहल वार
म्बारकथनगछन् संपूर्णपापलेरहितभयाका
अतएवविष्णुकाभक्तभयाकातेस्तामनुष्य ला
इदेखितजिलेतिंलाइछोडिटाढैअन्यत्रजान्या
कामगर्नु ॥ ३३ ॥ हेदूतअव्ययात्मारूपीभग
वान् जौनमनुष्यकामनमाविराजमानहुनुहु

रुषवरस्य न तव्य दृष्टिपाते। तवगति
रथवा ममास्ति चक्र प्रतिहतवीर्यवल
स्य सोन्यलोक्यः ॥ ३४॥ कालिंग उ-
वाच। इति निजभटशासनाय देवो र
वितनयः स किलाह धर्मराजः। ममक
थितामिदंच तेन तुभ्यं कुरुवर! सम्य

न्छ त्यस्संपूर्णमनुष्यमाश्रेष्ठभयाकामनुष्य
कानजरजाहातकूपुगूदछन् त्याहातकूतेरोग
तिछइन श्रीविष्णुकाचक्रलेनष्टपराक्रममया
कामेरोपनिगतिछइन त्योमनुष्यवैकुण्ठलो
कमामात्रवष्णालाइयोग्यछ ॥ ३४ ॥ यस्ता
तरहलेराजायमराजलेआफ्नाढूतलाइबयान्
गर्द्दाभये अबकालिङ्गब्राह्मणभीष्मछेउबिन्ति
गर्द्दछन् हेभीष्मजीयस्ताप्रकारलेसूर्यपुत्रध
र्मराजदेवलेआफ्नासिपाहिढूतलाइहुकुमगर्द्दा
भयेरेभनिमैत्रेयलेमलाइबनाउदाभये तेहिक
थामइलेपनिकुरुमाश्रेष्ठ हेभीष्मजितपाजि
लाइबढियातरहलेबिन्तिगरे ।३५॥ अब भी

गिदं मयापि चोक्तम् ॥ ३५ ॥ भीष्म उ
वाच । नकुलैतन्ममाख्यातं पूर्व्वं तेनद्वि
जन्मना । कालिंगदेशादभ्येत्य प्रीयता
सुमहात्मना ॥ ३६ ॥ मयाप्येतद्यथा
न्यायं सम्यग्वत्स ! तवोदितम् । यथा
विष्णुमृते नान्यत् त्राणं संसार सागरे
॥ ३७ ॥ किंकरो दण्डपाशौ वा न यमो

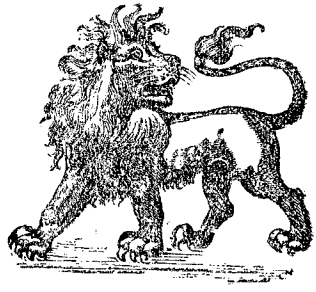
ष्मनहकुललाइभन्छन् हेवावुनहकूलयोकथा
उदारचित्तभयाकामदेखि अतिप्रसन्नभयाका
तिब्राह्मणले कलिङ्गदेशदेखिआयेर मलाइत्र
यान्गर्द्दाभये ॥ ३६ ॥ हेब्रावुनहकूलतेहिक
थामैलेपनिन्यायपूर्वक् वढियातरहलेतिमि
लाइद्दयानगरे तस्मात् हेब्रावु यस्सन्साररू
पीसमुद्रमाडुव्याकामनुष्यलाइ रक्षागर्नभग
वान्देखीआर्कोकोहिसमर्थछइन ॥ ३७ ॥
जोनमनुष्यकोमन केवल भगवान केशव
मामात्रएकाग्रगरिलाग्याकोछ तेस्मनुष्यका
उपरयमदूतयमदण्डयमपासयमयातना इन्

न च यातनाः । समर्थास्तस्य यस्यात्मा केशवालम्बनः सदा ॥ ३८ ॥ पराशर उवाच । एतन्मुने ! तवाख्यातं गीतं वैवस्वतेन यत् । तत्प्रश्नानुगतं सम्यक्

माकोहिपनिदुःखदिनमासमर्थछइन तस्मात् हे वावुनातिनहकुलयसूत्रह्मागडमारह्याकाप्राणियदिहामिलाइयमलोकमागइयमराजकावशमापर्नुनपरोस् नानाविधकायमयातनाभोग्गर्नुनपरोस् भनिइच्छ्गर्छन् भनेतिप्राणिसदासच्चिदानन्दब्रह्मरूपी भगवान्विष्णुविषेचित्तलगाउन् नित्यभगवान्विष्णुलाइहृदयकमलमाधारण्गरून् ॥ ३८ ॥अवपराशरनुनिमैत्रेयमुनिलाइभन्छन् हेमुनिमैत्रेयश्रीसूर्यपुत्रयमराजलेवयानगर्याकोहुनालेयमगीताना उंभयाकोयोयमगीता तिम्राप्रश्नानुसारलेतिमिलाइमइलेवताउँदोभजा अवतिमिमदेखिक्यासुन्नाकोइच्छा गर्छौभनिपराशरलेमैत्रेयलाइभन्दाभये ॥ ३९ ॥

किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि ॥ ३९ ॥

इति श्रीविष्णुपुराणे यमगीता समाप्ता।

सूचना ।

हे रसिकजन महाशय—

तपाञि हरूका गुणग्राहताले निम्न लिखित पुस्तक हाल मा तयार भया का छन् । आशा छकि इ पुस्तक हाम्रा गोर्षालिभाइ अवस्य मगाइ हेर्नन्‌ र हांम्रो परिश्रम सुफल गर्नन्

रामायण ७ काण्ड मूर्ति सहित बबे का मोटा अक्षर मोटा कागज जिल्ल पक्कि २)

विसिर्का अहा ! हा ॥ हा ॥॥ अपूर्व मनोहर कथाह । यस्को बर्णन काहा तक् हेर्नलागे पछिहातवाट पुस्तक राख्ने मनहु दैन ॥॥)

केदारकल्प भाषा श्लोक रिडिघाट को बर्णन् ।)

प्रश्नचिन्तामणि प्रश्नहेर्ने ॥)

रामगीता भाषा टीका सहित बंबे ॥॥)

यमगीता भाषा टीका सहित् बंबे ॥)

संस्कृतपाठगर्ने पत्रावाल चंडिकेवलअर्गलाकिलक ॥)

विशेस सूचिपत्र मगाइ हेर्नु

ठेगाना पण्डित हरिहर शर्मा

मु० रामघाट गोब्र्धन

जोसिका मकान्मो

सिटि बनारस

जूनियर हाईस्कूल के लिए सभी प्रकार की
परीक्षोपयोगी पुस्तकों के लिए लिखें :-

Graded Course in General English

Part (I) for

लिए सभी प्रकार की
के लिए लिखें :-

al English
Part (I) for Class VI
neral English